

ת"פ 20449/01/19 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 20449-01-19 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופטת דנה מרשק מרום
מדינת ישראל - באמצעות פמ"מ וע"י עו"ד שמי לוי

המאשימה

נגד

פלוני (עציר) - הובא ע"י עו"ד גל וולף

הנאשם

גזר דין

כתב-האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו, במהלך שמיעת פרשת התביעה, בעובדות כתב אישום מתוקן שגובש במסגרת הסדר דיוני, בביצוע עבירה של **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיף 333 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") יחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, **והחזקת סכין** לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין.

2. על-פי עובדות כתב-האישום המתוקן, במועד הרלוונטי לכתב האישום עבד גאורגי גריגוריאן, יליד 1998 (להלן: "המתלונן"), בחנות הנוחות "ילו" בתחנת דלק הממוקמת בצומת גבעת ברנר (להלן: "החנות").

ביום 26.12.18, בשעה 00:47 לערך, הגיע הנאשם לחנות כשהוא אוחז בשתי שקיות, ונושא עליו או בכליו סכין. הנאשם ניגש לכיוון מדף הסיגריות הממוקם מאחורי דלפק המוכר וביקש לקחת בעצמו סיגריות מהמדף. המתלונן סרב לכך והנאשם החל להתווכח עימו ולקלל אותו. בשלב מסוים, לקח הנאשם פחית טונה מבלי לשלם עליה, ויצא מהחנות. המתלונן יצא מהחנות בעקבות הנאשם, תפס אותו, לקח ממנו את פחית הטונה וחזר אל תוך החנות.

לאחר זמן קצר בו נותר הנאשם מחוץ לחנות וחיפש דבר מה בשקיות בהן החזיק, ניגש הנאשם בשנית לכיוון דלת הכניסה לחנות. המתלונן, אשר הבחין בנאשם, יצא מהחנות לכיוונו בכדי למנוע ממנו את הכניסה אל תוך החנות.

המתלונן התקרב לכיוונו של הנאשם, אז שלף הנאשם את הסכין שנשא עמו ודקר באמצעותה את המתלונן דקירה אחת בבטנו. מיד לאחר מכן, נמלט הנאשם מהמקום תוך שהוא מניף את הסכין לכיוון המתלונן ומאיים עליו כי ידקור אותו שוב. המתלונן שב לחנות והזעיק עזרה.

כתוצאה ממעשי הנאשם, נגרם למתלונן פצע דקירה בבטנו הקדמית מצד שמאל. המתלונן פונה לבית-חולים ונותח בדחיפות בבטנו עקב פציעת המעי הדק, ושוחרר לביתו לאחר חמישה ימי אשפוז.

3. במסגרת ההסדר הדיוני הוסכם, שאמנם לא הוכח קיומו של סייג אי-שפיות הדעת לפי סעיף 34 ח' לחוק העונשין, אך קיימת קרבה לסייג שיש ליתן לה ביטוי בענישה נוכח מצבו הנפשי של הנאשם, והתביעה הודיעה כי תעתור לעונש ראוי של 36 חודשי מאסר בפועל.

ראיות לעונש

ראיות מטעם התביעה

4. הוגש גיליון רישום פלילי (ת/1) של הנאשם, ממנו עולה, כי לחובתו 18 הרשעות בתיקים רבים, החל משנת 2002 בבתי משפט לנוער. הנאשם נשא מספר מאסרים המסתכמים ביותר משמונה שנות מאסר בפועל, לאחר שהורשע בעבירות סמים, רכוש ואלימות.

בשלושה מקרים נוספים הופסקו ההליכים לאחר שנקבע כי אינו מסוגל לעמוד לדין בשל קיומה של מחלת נפש בשנים 2011, 2016 ו- 2017, כשכתבי האישום שהוגשו עניינם בעבירות איומים, הפרות הוראה חוקית, אלימות, רכוש והחזקת סכין.

פלט מאסרים (ת/2) ממנו עולה כי החל לשאת עונש מאסר בפועל בן 12 חודשים מיום 28.1.19, לאחר שהורשע בביצוע עבירות איומים, פריצה והחזקת סכין, כך שבמהלך ניהול המשפט הנוכחי היה שפוט-עצור.

טיעוני הצדדים

5. ב"כ המאשימה טען למתחם ענישה שנע בין שנתיים לחמש שנות מאסר בפועל, ועתר להשית על הנאשם שלוש שנות מאסר בפועל במצטבר לכל מאסר אחר, לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה.

ב"כ המאשימה הצביע על כך, שבמעשיו פגע הנאשם בערך המוגן של חיי אדם ושלמות הגוף.

באשר לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה טען, כי אומנם לא ניתן לומר שהנאשם תכנן את ביצוע העבירה לפני שהגיע לתחנת הדלק, אך העובדה שהיתה ברשותו סכין, והוא עמד מחוץ לחנות זמן מה עד שהוציא את הסכין

כדי לדקור את המתלון, מלמדת כי המעשים לא בוצעו בספונטניות אלא מתוך בחירה לנקום במתלון.

ב"כ המאשימה ציין שהנזק שנגרם למתלון הוא חמור, כאשר המתלון נזקק לניתוח דחוף ולאשפוז. עם זאת הזכיר, כי גובשה הסכמה לפיה מתקיימת בעניינו של הנאשם קרבה לסייג באחריות פלילית, נתון המשפיע על קביעת המתחם.

לאור הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מידת הפגיעה בערך החברתי ומדיניות הענישה, טען ב"כ הפרקליטות, כי ראוי היה לקבוע מתחם עונש הולם שנע בין שלוש לשש שנות מאסר בפועל, אך לאור הקרבה לסייג על רקע קיומה של מחלת נפש, עותרת המדינה למתחם נמוך יותר שנע בין שנתיים לחמש שנות מאסר.

הנאשם נטל אחריות והודה במסגרת הסדר לאחר שהתחילו להישמע עדויות, אך בטרם נשמעה עדותו של נפגע העבירה, וחסך זמן שיפוטי. מאידך, לנאשם עבר פלילי משמעותי לצד שלושה הליכים שהופסקו בשל מחלת נפש. הנאשם כבר נשא מאסרים רבים בפועל בגין עבירות איומים, החזקת סכין, עבירות אלימות, עבירות סמים ורכוש. הודגש, כי בעת שמיעת הטיעונים לעונש, הנאשם נושא את מאסר העשירי מיום 28.1.19.

ב"כ המאשימה טען, כי לאור נתונים אלה נכון היה לעתור בעניינו של הנאשם למאסר שנמצא ברף העליון של המתחם המבוקש. עם זאת, לאחר שקילת הנתונים לקולה ולחומרה, המדינה החליטה לעתור לעונש של שלוש שנות מאסר בפועל במצטבר לכל מאסר אחר. לעניין זה הבהיר, כי בתיק נושא גזר-דין זה הנאשם עצור מיום 30.12.18, אך החל בנשיאת מאסר בתיק אחר החל מיום 28.1.19, כך שיש לנכות לו את התקופה בין ה-30.12.18 לבין 27.1.19, אך לא יותר מכך.

6. ב"כ הנאשם הבהיר, שההסכמה שהוצגה מהווה "הסדר רף".

באשר לנאשם תיאר, כי הוא בן 34, רווק, דר רחוב, מאובחן כמי שחולה במשך שנים רבות במחלת נפש, בעברו אישפוזים רבים ביותר, כפי שעלה גם מדבריה של הפסיכיאטרית שהעידה. אביו של הנאשם מאתר אותו בצמתים ונותן לו כסף לקנות אוכל, ומדי פעם מביא לו אוכל, כך שמדובר בנאשם שחי חיים אומללים.

הסניגור הרחיב באשר לתנאי מאסרו ומעצרו של הנאשם, אשר היה בבית-סוהר "רימונים", בהמשך עבר לבקשתו לתא בו הוא שוהה לבדו, שכן לטענתו אינו מסתדר עם אנשים אחרים, ולא יוצא לשעת טיול יומית כדי להימנע ממגע עם אסירים אחרים. לאחר שהנאשם החליט והאמין שהוא מסוכסך עם אסירים אחרים, ביקש לעבור להפרדה ארצית. בשלב מסוים עבר למב"נ, שם חודש הטיפול התרופתי וכיום הנאשם שוהה בבית סוהר מגן, נמצא בהגנה ובבידוד במרבית שעות היום.

הסניגור הזכיר, שעל-פי עדות הפסיכיאטרית במהלך משפטו הוברר, כי במהלך מעצרו נכנס הנאשם למצב פסיכוטי, הוצאה בעניינו הוראת אשפוז, והוא טופל בתרופות נוגדות פסיכוזה. הפסיכיאטרית שיתפה במצבו הנפשי המורכב של הנאשם, וציינה שגם בעת המעשה הנאשם היה במצב פסיכוטי. יחד עם זאת, הפסיכיאטרית סברה שלא קיים קשר סיבתי בין העבירה לבין המצב הנפשי ולכן ציינה בפני בית המשפט שזהו המקרה המתאים לקרבה לסייג. על כן הוסכם, כי בזמן ביצוע העבירה הנאשם היה במצב פסיכוטי, וגם אם לא קיים קשר סיבתי בין המחלה לבין המעשה העברייני, המשמעות היא שלנאשם תפיסת מציאות שונה מאדם רגיל, ויש ליתן משקל לעובדה שהוא אדם חולה - כפי שגם עולה מגליון הרישום הפלילי שלו.

אשר לכתב האישום, הנאשם נכנס לחנות נוחות ובתחילה ביקש סיגריות, לאחר שלא קיבל את מבוקשו לקח קופסת טונה, וגם אם אין המדובר במעשה תקין, האירוע יכול היה להסתיים בנקודה זו. המתלון יכול היה להזמין משטרה, אך הוא בחר לצאת מחוץ לחנות, לתפוס את הנאשם ולקחת ממנו בכוח את קופסת הטונה. לאחר מכן הנאשם שב לחנות ודקר דקירה אחת את המתלון שבעקבותיה המתלון נזקק לאשפוז וניתוח.

ב"כ הנאשם סבור שמתחם העונש ההולם במקרים דומים, בהם המבצעים הם אנשים "רגילים", נע בין 10 חודשים ל-36 חודשים. לאור ההסכמה בדבר הקרבה לסייג, מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם צריך לנוע בין 6 חודשים ועד ל-20 חודשי מאסר בפועל כרף עליון.

במסגרת התיק הנוכחי, הנאשם נעצר עד תום ההליכים, כאשר במקביל נשפט לתקופת מאסר של שנה בגין תיק אחר, כך שלמעשה היה בסטטוס שפוט עצור, לטענת הסניגור, על-פי הפסיקה יש מקום לניכוי חלקי של התקופה האמורה, שכן נשללות הטבות כגון יציאה לחופשה, לעבודה, והכללים בדבר ביקורים נוקשים יותר.

לאור מכלול הנתונים, עתר הסניגור להטיל על הנאשם עונש המצוי בצד הנמוך של המתחם.

7. הנאשם התפרץ מספר פעמים במהלך שמיעת הטיועונים, כשבין השאר אמר שהוא "הומלס" ומותר לו להחזיק בסכין, תיאר כי עוצרים אותו פעמים רבות עם סכין והוא נמנע מלתקוף אנשים, אלא שסבר שהמתלון ניגש אליו על-מנת לתקוף אותו ולהרוג אותו. הנאשם לא הביע צער או חרטה על מעשיו, המשיך בתכנים תוקפניים למדי, והכל כפי שמשחק בפרוטוקול בעמ' 43, עד אשר הוצא מן האולם.

דין והכרעה

8. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין בסעיף 40ג(א), לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

9. במעשיו המתוארים בכתב-האישום, פגע הנאשם בגופו של המתלון ובתחושת הביטחון שלו, תוך שימוש בסכין, כשהפגיעה בערך המוגן היא ממשית.

10. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה לפי סעיף 40ט(א) לחוק העונשין יאמר, כי ב"כ הפרקליטות אף הוא הסכים, בהגנותו, שלא ניתן לומר שהנאשם תכנן את ביצוע העבירה לפני שהגיע לתחנת הדלק. עם זאת, הנאשם בחר לעשות שימוש בסכין אותה נשא כדי לחבול במתלון על רקע מעין "נקמה", תוך שאינו מהסס לגרום למתלון לפגיעה גופנית חמורה בשל עניין של מה בכך. נסיבות האירוע ממחישות, כי כל שעשה המתלון הוא למלא את תפקידו, כשניסה להשיב לחנות את פחית הטונה אותה נטל הנאשם, ולבסוף מצא את עצמו קורבן למעשה אלימות אותו ביצע הנאשם בעזרת סכין, ולאחר מכן אף נמלט מהמקום תוך איומים על המתלון.

עסקין, אם כן, באירוע של דקירה על רקע עניין של מה בכך, שהתרחש בחנות נוחות הממוקמת בתחנת דלק בשעת לילה מאוחרת. הנזק שנגרם למתלונן, עובד במקום, הוא חמור, ובשל פצע דקירה בבטנו פונה לבית-חולים, נותח בדחיפות, ושחרר לביתו כעבור חמישה ימים.

11. עם זאת, לאחר שמיעת עדויות רלבנטיות ועל רקע חוות-דעת שהוגשו בעניינו של הנאשם, הוסכם בין ב"כ הצדדים, כחלק מהסדר דיוני, כיבענינו קיימת קרבה לסייג של אי-שפיות הדעת באופן אשר משפיע על קביעת המתחם, והכל כקבוע בסעיף 40ט(א)(9) לחוק העונשין.

12. אזכיר, כי תיקון 113 מתווה את החובה להתייחס לנתוני האינדיבידואליים של העושה כחלק מנסיבות ביצוע העבירה ולצורך קביעת מתחם העונש ההולם - למשל בסעיפים 40ט(א)(6) ו- (9):

"המחוקק הכיר אפוא במצב בו הנאשם נמצא אחראי למעשיו, אך יכולתו להבין או להימנע מהמעשה נפגמה במידת-מה, או שהוא קרוב לסייג לאחריות פלילית, ויש בכך כדי להפחית את מידת האשם המוסרי של הנאשם..." (ע"פ 1865/14 פלוני נגד מדינת ישראל [4.1.16], בפסקה 5 לפסק-דינו של כב' השופט עמית).

שאלת מצבו הנפשי של הנאשם, יש בה כדי להשליך במישרין לעניין מידת האשם שלו במסגרת עקרון ההלימה, ובמילותיו של כב' השופט עמית:

"מידת אחריותו המוסרית של העבריין למעשה שביצע נגזרת מגודל הפגיעה בתפיסת המציאות ובמידת השליטה שלו על מעשהו בשל מצבו הנפשי, ובהלימה לכך, על בית המשפט לגזור את עונשו לקולה או לחומרה..." (פסקה 12 לע"פ 10416/07 דולינסקי נגד מדינת ישראל [7.12.09]; להלן: ע"פ דולינסקי).

13. בפסיקת בית-המשפט העליון נקבע, כי המשקל שיש ליתן למצבו הנפשי של הנאשם בעת גזירת הדין היא שאלה "כמותית":

"... כל מקרה יש לבחון לגופו על פי נסיבות ביצוע העבירה וחומרתה ועל פי נסיבותיו האישיות של הנאשם. במכלול הנסיבות הקשורות למבצע העבירה, יש לבחון את סוג ההפרעה הנפשית ועוצמתה, ועד כמה הוגבלה בעטיה יכולתו - לא עד כדי חוסר יכולת של ממש כאמור בסעיף 34ח - להבין את אשר הוא עושה או להימנע מעשיית המעשה. על מידת הפגיעה ביכולתו של מבצע העבירה להבין את מעשהו או להימנע ממנו, ניתן ללמוד ממכלול הראיות, לרבות מעשיו של מבצע העבירה לפני האירוע, במהלכו ולאחריו וכן מחוות דעת מומחים..." (ראו בפסקה 11 לע"פ דולינסקי).

14. מחוות-דעת שהוגשו בעניינו של הנאשם עולה תמונה של דר-רחוב, אשר צורך סמים מגיל ההתבגרות ומוכר למערכת הפסיכיאטרית משנת 2008, כשבעברו כ - 12 אשפוזים, מרביתם מכוח צווי בית-המשפט. הנאשם מאובחן כמי שסובל מסכיזופרניה כרונית מגיל 23, ממעט לשתף פעולה עם גורמי הטיפול, ולעתים מפסיק את הטיפול על דעת עצמו. במהלך השנים גרמה מחלתו הנפשית לליקוי אישיותי עמוק בכל התחומים - תעסוקתי, רגשי וחברתי. קווי אישיותו האנטיסוציאלית ושימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים מגבירים את האימפולסיביות והתוקפנות ומקשים על יכולתו להסתגל. בבדיקות שנערכו לו בהליך הנוכחי עלה, כי עובר למעצרו הפסיק ליטול טיפול תרופתי פסיכיאטרי מזה תקופה ממושכת, תוך שהשתמש בסמים ובאלכוהול. עם שילובו במחלקה סגורה וחדוש הטיפול התרופתי, מצבו הנפשי השתפר.

15. מחוות-הדעת שנערכה במב"נ עולה, כי בזמן ביצוע העבירה לא סבל מהתדרדרות ממשית במצבו הנפשי. יכולת השיפוט שלו הייתה שמורה מספיק כדי להבין את טיב מעשיו ואת הפסול שבהם, ידע להבדיל בין טוב לרע ובין מותר לאסור ביחס למעשיו, ולכן אחראי להם. בנוסף הוערך, כי הוא כשיר לעמוד לדין.

16. בטרם גובש ההסדר הדיוני, ובמסגרת ראיות שהובאו לבירור שאלת מצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירה וכיום, העידה ד"ר נינה שליאפניקוב, אשר ערכה את חוות-הדעת בעניינו של הנאשם. אישרה, שבמהלך מעצרו אושפז מאחר ונמצא במצב פסיכוטי, אך משעה שמחדשים את הטיפול התרופתי לו זקוק הנאשם, שאינו בעל תובנה למחלתו, מצבו משתפר תוך שבועיים-שלושה. בהקשר זה הבהירה, שהנאשם הוא חולה נפש הסובל מסכיזופרניה שהיא מחלה פסיכוטית כרונית, במהלך המחלה יש החרפות והפוגות, וכשהנאשם במצב של החרפה פסיכוטית, יש הפרעה ניכרת בשיפוט (עמ' 16 לפרוטוקול, שורות 17-21). עם זאת, אין בכך כדי להפוך אותו באופן אוטומטי למי שאינו אחראי למעשיו. עוד הוסיפה, כי כשבדקה את הנאשם בסמוך לאירוע, הוא אמנם היה במצב פסיכוטי, אך הכחיש את מעשה העבירה וכלכל קו הגנה. להערכתה, מעשה העבירה היה יותר פועל יוצא של קווי אישיותו, ולדעתה אין קשר סיבתי בין הפסיכוזא לבין המעשה (עמ' 21 לפרוטוקול, שורות 20-24).

לשאלת הסניגור בסוף חקירתה אישרה, כי מצבו הנפשי של הנאשם השפיע בצורה מסוימת על ביצוע העבירה, שכן אין חולה סכיזופרני ללא פגיעה בשיפוט כזה או אחר; השיפוט של החולה בנפשו, גם אם הוא בהפוגה מסוימת, אינו שיפוט של אדם בריא (עמ' 25 לפרוטוקול, שורות 31-32).

17. עדות זו היא שהיוותה בסיס להסכמת ב"כ הצדדים, שמשמעותה מעין "אחריות מופחתת" וביטוי למידת האשם שיש לייחס לנאשם ושיש ליתן לה ביטוי בקביעת המתחם.

18. אלא, שבד בבד, בפסיקת בית-המשפט העליון עולה מסר ענישתי ברור באשר לתופעת הסכיזואות, ולפיו:

"בית משפט זה נדרש פעמים רבות - רבות מדי - להיקפה ולנזקיה של תופעת ה'סכינאות'. ההצטיידות בסכינים, בין להגנה עצמית, בין לתכלית אחרת, מהווה 'מכפיל כוח' שיוצר פוטנציאל לנזק משמעותי עצום ורב. אכן, 'סכין הנישאת על גוף במערכה הראשונה סופה שהיא נשלפת וננעצת בגופו של הזולת במערכה השניה'... יש להרתיע מפני תופעה זו על דרך של ענישה מחמירה; והדברים נכונים ביתר שאת מקום שבו הסיכון הקטלני התממש במלוא חומרתו, כבנדון דידן" (ראו בע"פ 7682/18 עלקם נגד מדינת ישראל [4.4.10], בפסקה 10).

19. בנוסף, נקבע באופן מפורש, כי יש מקום להחמיר בענישה בעניינם של אלו הפוגעים ב"עובדי הלילה", המהווים "טרף קל" לעבריינים:

"עובדי הקיוסקים נמנים עם שורה ארוכה של עובדים, דוגמת עובדי תחנות דלק ומאבטחים, המעניקים שירות בשעות הלילה לאלה הזקוקים לו. המדובר באנשים אשר עובדים לפרנסתם בעבודות שמטבען אינן פשוטות. בעבודתם חשופים הם למפרי חוק אשר מנצלים את אצטלת הלילה ורדת החשכה לביצוע זממם. לרוב, עובדים אלה נמצאים במקום בגפם, ועובדי האורח המצויים בסביבתם הם מעטים. לא אחת מותקפים 'עובדי הלילה' על ידי יחידים או קבוצות אשר שמו להם למטרה להשיג 'כסף קל' ביוזעם שהעובד נמצא לבדו ולא יתנגד למתן הכסף כאשר חייו ושלמות גופו מונחים על הכף. מעבר לנזק הפיזי שגורמים התוקפים לעובדים, הפגיעה הנפשית לנוכח הטראומה שעברו ותחושת חוסר האונים בה הם מצויים הינן גבוהות במיוחד... על בית המשפט לתרום את חלקו ללוחמה בתופעה זו. רשת ההגנה שיכול לספק בית המשפט מתבטאת בהחמרת הענישה שיטיל על מפרי החוק בעניין זה ושתגשים את תכליות ההרתעה והגמול..." (ע"פ 4812/12 סעדייב נגד מדינת ישראל [11.4.13], פסקה 4 לפסק-דינו של כב' השופט הנדל).

20. מתחם העונש ההולם ייקבע בהתחשב במצבו הנפשי של הנאשם אשר מצוי בקרבה לסייג של אי-שפיות הדעת, במדיניות ענישה הנ"ל, ובנסיבות ביצוע העבירות הכוללות דקירה בסכין של עובד בחנות נוחות על רקע עניין של מה בכך, כאשר האירוע הסתיים בפצע דקירה בבטן שהצריך ניתוח דחוף ואשפוז של חמישה ימים.

21. עינתי בפסיקה שהוצגה על-ידי ב"כ הצדדים ובפסיקה נוספת, ולצורך קביעת מתחם העונש ההולם אציין את המרכזיים שבהם:

ע"פ 3149/17 אסד נגד מדינת ישראל [2.8.17]: המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות חמורות לפי סעיפים 333 ו- 335(א)(1) ובהחזקת סכין לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין. בהכרעת הדין נקבע, כי התפתח ויכוח מילולי בין המערער לאחד מבאי בית הקפה בו שהה, ובהמשך, המערער

חתך את אותו אדם בסכין מספר פעמים בגבו, בצווארו, בידי ודקר אותו בחזה משמאל. הנפגע פונה לבית החולים ונמצא כי הוא סובל מחתכים בידיים, בצוואר ובחזה ומדקירה בחזה משמאל מאחור.

המערער כבן 47, לחובתו 13 הרשעות פליליות בגין עבירות אלימות, סמים, החזקת סכין ועוד, והוא נשפט בעברו למאסרים בפועל.

המערער הכחיש באופן מוחלט את ביצוע העבירה ושירות המבחן המליץ על ענישה מוחשית.

נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 18 ל- 48 חודשי מאסר בפועל, ובית-המשפט המחוזי השית על המערער עונש מאסר בפועל בן 30 חודשים.

ערעור על חומרת העונש נדחה.

ע"פ 7153/15 **סולומון נגד מדינת ישראל** [11.9.2016]: קופאית סופרמרקט שהכירה את המערער הקניטה אותו, הוא בעט בפח במקום ותכולתו התפזרה. הקופאית צעקה והמערער קילל אותה והלך. המתלונן, בעל הסופרמרקט, יצא ופנה אל המערער. בתגובה, נגח המערער בעוצמה בראש המתלונן ובהמשך הלם בראשו, בחזהו ובכתפו, נשך אותו בפלג גופו הימני וכן פצעו בחזהו ובגבו במפתח שהיה בידו. המערער חדל רק כשהפרידו עוברי אורח ביניהם. למתלונן נגרמו שריטות ושפשופים, פצע חתך מעל החזה ופריקת כתף שמאל, והוא נותח לשם שחזור הכתף וקיבועה. המערער הורשע לפי הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (נשק קר), כשברקע לביצוע המעשים שימוש בסמים על-ידי המערער. בית-המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 14 ל-24 חודשים מאסר בפועל. על המערער, אשר השתלב בהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן, נגזרו 16 חודשי מאסר בפועל ופיצוי למתלונן בסך 15,000 ₪. בשל הליכי שיקום ממושכים ומוצלחים שעבר המערער, קיבל בית-המשפט העליון את הערעור והפחית את עונשו ל-10 חודשים מאסר בפועל. נראה, כי המדובר בנסיבות עבירה קלות יותר מבעניינו של הנאשם, בכך שלא נעשה שימוש בסכין והתוצאות בהתאם.

ע"פ 5174/13 **מדינת ישראל נגד סויסה** [19.12.13]: המשיב הורשע במסגרת הסדר דיוני בביצוע עבירה לפי סעיף 333 + 335(א)(1) לחוק העונשין בכך שדקר אדם שעבד עמו באותו מקום עבודה, בשל סכסוך של מה בכך. בית-המשפט המחוזי גזר על המשיב, אדם ללא עבר פלילי עם נסיבות אישיות מיוחדות, עונש מאסר בן שישה חודשים לנשיאה בדרך של עבודות שירות, ופיצוי בסך 15,000 ₪.

בערעור, קבע בית-המשפט העליון כי: **"גם בהינתן נסיבות המעשה ונסיבות העושה, שהן מיוחדות, סבורים אנו כי שישה חודשי מאסר בעבודות שירות (גם אם מצטרפים הם לחודשיים בהם היה המשיב עצור מאחורי סורג ובריא) אינם משקפים יחס הולם לחומרת העבירה. ברגיל ענישה בתיקים כאלה היא מחמירה בהרבה, ונוטה לכיוון שנתיים ומחצה של מאסר ויותר."**

בסופו של יום, בשל ייחודיות הנסיבות ובהתחשב בכלל לפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין, העונש הוחמר ל- 10 חודשי מאסר.

ת"פ (מחוזי ב"ש) 12952-11-15 **מדינת ישראל נגד צ'רצ'וגליאן** [11.4.18]: הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. המתלונן וחברו הגיעו אל חנות בה עבד הנאשם ב - 4:30 לאחר שבילו באזור ושתו שתיה אלכוהולית. המתלונן הלך לכיוון השירותים, אך הנאשם ומוכרת נוספת ביקשו ממנו לעזוב את המקום. המתלונן נותר לעמוד בכניסה והנאשם יצא אל אליו וביקש ממנו לעזוב את החנות. המתלונן המשיך בשלו, והנאשם יצא לעברו כשהוא מחזיק סכין יפנית בידו. בכניסה לחנות התפתח ויכוח בין המתלונן לנאשם, במהלכו נגע המתלונן בפניו של הנאשם, ובתגובה הניף הנאשם את הסכין לעבר פניו של המתלונן וחתך אותו באמצעות הסכין בפניו. הנאשם נמלט מהמקום כשהוא מותיר את המתלונן מדמם בחנות. המתלונן פונה לבית חולים כשהוא סובל מחתך עמוק בלחי ובשפה התחתונה באורך של כ-5 סנטימטר, הוא נותח בהרדמה כללית לצורך תפירת פניו, ואושפז במשך 3 ימים.

נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 15 ל- 48 חודשי מאסר בפועל, ובסופו של יום בית-המשפט המחוזי החליט לחרוג מהמתחם מטעמי שיקום והשית על הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

בהקשר של נסיבות העבירות, מלבד הנזק הפיסי הקל יותר, הרי שבשונה מעניינו של הנאשם, המתלונן הוא שיצר את הפרובוקציה.

ת"פ (מחוזי חיפה) 4163-10-18 **מדינת ישראל נגד איאלאו** [16.4.19]: הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בין הנאשם לבין המתלונן, שאין ביניהם היכרות קודמת, התפתח ויכוח בתוך הקיוסק בו שהו, שנמשך על המדרכה בסמוך לקיוסק. במהלך הוויכוח, בהיותם מחוץ לקיוסק, שלף הנאשם חפץ חד שהיה ברשותו, דקר את המתלונן חמש דקירות בירך שמאל ואז עזב את המקום. כתוצאה מהדקירות נגרמו למתלונן פציעה חודרת לעורק וארבעה פצעי דקירה חודרים, הוא הובהל לבית-החולים וקיבל טיפול שכלל סגירת הפצעים באמצעות סיכות, לאחריו שוחרר לביתו. יומיים לאחר מכן, עקב החמרה במצבו של המתלונן, אשר כללה נפיחות, חום ודימום מפצעי הדקירה, שב המתלונן לבית-החולים, אובחן כסובל מירידה גדולה ברמת ההמוגלובין, אושפז, טופל ושוחרר לאחר מספר ימים.

הנאשם, כבן 20, לחובתו שתי הרשעות בעבירות אלימות ורכוש בגין הוטלו עליו עונשי מאסר בפועל. שירות המבחן העריך כי רמת המסוכנות להישנות עבירות אלימות היא גבוהה. נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם הושת עונש מאסר בפועל בן 15 חודשים בגין האירוע, וסך-הכל 23 חודשי מאסר בפועל לאחר הפעלת מאסר מותנה.

ת"פ (מחוזי מרכז) 10049-07-18 **מדינת ישראל נגד שווישה** [2.4.19]: הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 333 יחד עם סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין והחזקת סכין לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין.

המתלונן ישב עם חבריו בקיוסק ושתה משקאות אלכוהוליים, כשהנאשם הגיע לקיוסק לרכוש חפיסת סיגריות. בין הנאשם למתלונן התפתח עימות מילולי שבעקבותיו אחז הנאשם בפניו של המתלונן, שדחף אותו לאחור. בתגובה לכך, הנאשם ניגש אל אופניו, שם החזיק בסכין בעלת להב מקובע באורך 5 ס"מ, נטל עימו את הסכין וחזר לעבר המתלונן. הנאשם היכה את המתלונן באמצעות ידו בעוצמה בפניו ובידו השנייה לפת את חולצתו,

ודקדק את המתלונן באמצעות הסכין ארבע פעמים בעוצמה בפלג גופו העליון, בראשו, בחזהו ובבטנו. כתוצאה מהתקיפה נגרמו למתלונן פצע דקירה בעומק של מספר סנטימטרים בבטנו לרבות יציאה של המעי ודימום מסיבי מפצע זה, שני פצעי דקירה בעומק של שני ס"מ בחלק השמאלי של חזהו בסמוך ללב ולריאות, פצע דקירה שטחי במצח, שברים בצלעות ובאפו.

שני מכריו של המתלונן הרגיעו את הנאשם ורק אז חדל ממעשיו. לאחר מספר דקות ניגש הנאשם אל המתלונן, ניסה להסביר את עצמו והגיש לו מים. עם הגעת המשטרה עזב הנאשם את המקום.

המתלונן פונה לבית-החולים במצב קשה שכלל סכנת חיים, עבר ניתוח חירום, הועבר לטיפול נמרץ כשהוא מורדם ומונשם, אושפז למשך כ- 10 ימים ושוחרר.

לחובתו של הנאשם 23 הרשעות בעבירות סמים, רכוש, אלימות ונשק בגין נדון לעונשי מאסר והוא מסר כי היה תחת השפעת אלכוהול בעת ביצוע העבירה. שירות המבחן העריך כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות אלימה.

בית- המשפט קבע מתחם עונש הולם שנע בין 27 ל- 60 חודשים, והשית על הנאשם עונש של 40 חודשי מאסר בפועל ופיצוי בסך 6000 ₪ למתלונן.

22. פסקי-דין אלו משקפים קשת מקרים רלבנטיים, כאשר לאחר ביצוע אבחנות מתבקשות, **ובהתחשב בהסכמה בדבר קרבה לקיומו של סייג אי-שפיות הדעת**, אני קובעת מתחם עונש הולם אשר נע בין 18 ל- 48 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

23. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות ייאמר, כי אמנם הנאשם בחר להודות במיוחס לו בכתב-האישום, אך זאת לאחר שמיעת חלק מעדי התביעה. מדבריו של הנאשם בבית-המשפט עולה כי אינו לוקח אחריות על מעשיו, אם כי בדבריו האחרונים לבית-המשפט לא היה קוהרנטי ונראה כי דפוסי התוקפנות שבאו לידי ביטוי הם חלק ממאפייניו האישיותיים.

עם זאת, בסופו של יום המתלונן לא נדרש להעיד ונחסך זמן שיפוטי.

24. לחובת הנאשם עבר פלילי עשיר של 18 הרשעות במגוון עבירות, לרבות בעבירות אלימות הכוללות גם תקיפת שוטר והחזקת סכין, ונשא מספר עונשי מאסר המסתכמים ביותר משמונה שנים של שהייה מאחורי סורג ובריח.

עם זאת, במהלך השנים חלק מההליכים הופסקו בשל מצבו הנפשי, כך שעולה תמונה מורכבת של אדם בעל נסיבות חיים קשות מאוד, אשר חי בצל החולי, אינו בעל תובנה למחלתו ומפסיק ליטול טיפול תרופתי, ומצוי בסיכון לביצוע עבירות - גם לאור קווי אישיותו האנטי-סוציאליים.

25. במקביל למעצרו של הנאשם בתיק דנן מיום 30.12.18, נדון הנאשם לשנת מאסר בתיק אחר ביום 27.1.19. אזכיר, כי לנאשם שהורשע אין זכות קנויה להתחשבות מצד בית המשפט באופן שיורה על ניכוי חלק מימי מעצרו החופפים לימי מאסרו, וברירת המחדל כאשר ימי המעצר הם בחופף למאסר אחר, היא כי ימי מעצר אלה לא ינוכו מן העונש (ראו, למשל, ע"פ 8244/17 **מדינת ישראל נגד פלוני** [21.6.2018]). על כן, אינני מקבלת את עתירת ההגנה לנכות את תקופת המעצר החופפת לתקופת המאסר, אך יינתן ביטוי מסוים לעובדה שתנאי הכליאה במהלך תקופה זו בה היה שופט-עצור הם קשים יותר.

26. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים אני גוזרת את דינו של הנאשם כדלקמן:

28 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו 30.12.18 עד 27.1.19.

10 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות אלימות מסוג פשע; 5 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות אלימות מסוג עוון או החזקת סכין לפי סעיף 186 לחוק העונשין.

מורה על תשלום פיצוי על סך 7500 ₪ למתלונן עד ליום 1.6.20. ב"כ המאשימה תידע את המתלונן בדבר הפיצוי שנפסק, ותמסור פרטיו למזכירות בית-המשפט תוך 14 ימים.

ניתן צו כללי למוצגים.

הודעה זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן והודע היום כ"ה שבט תש"פ, 20/02/2020 במעמד הנאשם וב"כ הצדדים.